Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН 23 ноябрь 1972 йил, пайшанба ◆ № 275 (15.446). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахтакорлари келгуси йил ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Машҳур механизатор Ленин орденли Ридвон Чни раҳбарлик қилаётган бригада азаматлари кузги шудгорлашни совхозда биринчилар қаторида тугаллади. Суратда: (чапдан) бригада бошлиги Ридвон Чни ва илғор тракторчи Н. Биналиев ўртоқлар.

Ж. Тўраев фотоси.

СССР 50 ЗАФАРЛАРИМИЗ ЮБИЛЕЙГА!

ПАХТАКОРЛАР МЕҲНАТИГА ОФАРИН

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун олиб борилаётган умумхалқ мусобақасида яна бир катта меҳнат ғалабаси қўлга киритилди. Дон етиштиришни ва давлатга сотишни бу йил анча кўпайтиришга эришган Қозоғистон, Сибирь, Урал деҳқонларидан сўнг Ўзбекистон пахтакорлари Ватанни зўр муваффақият билан қувонтирдилар. Улар ҳосилни йиғиб-териб олишни уюшқоқлик билан тугаллаб, давлатга пахта сотиш борасида олинган ўзларининг оширилган мажбуриятларини шараф билан бажарганликлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига рапорт бердилар. Қабул пунктларига 4 миллион 600 минг тонна ёки план ва мажбуриятдагидан анча кўп «оқ олтин» етказиб берилди.

Ўзбекистон пахтакорлари қунт ва сабот билан мақсад сари бордилар. Улар ноқулай об-ҳаво шароити сабабли вужудга келган қийинчиликларни енгиб, чигит экишни, ғўзани парвариш қилишни, ҳосилни йиғиб-териб олишни уюшқоқлик билан ўтказдилар. Бригадалар ва звенолар ҳар бир туп ғўзани, ҳар бир дона кўсакни авайлаб парвариш қилдилар деса бўлади. Бутун куч-эътибор мўл ҳосил етиштиришга, пахтани кўпроқ беришга қаратилди. Республика учун қувончли бўлган мана шу кунда совет кишилари суғориладиган далаларнинг минг-минглаб меҳнатчиларига сидқидилдан ташаккур сўзларини айтмоқдалар, чунки пахтакорларнинг қўли чарчаш нималигини билмади, уларнинг қалби тиниб-тинчимади, уларнинг далаларда қилган қаҳрамонона ишлари мамлакатга зарур миқдорда пахта етказиб беришни таъминлади.

Ўзбекистоннинг табиий шароитига кўра, унга Умумиттифоқ меҳнат тақсимотида пахтачиликнинг асосий базаси бўлиш вазифаси топширилди, республика меҳнаткашлари, партия ташкилотлари мана шу давлат вазифасининг юксак даражада масъул вазифа эканлигини англаб, аҳолининг ва бутун экономикамизнинг муттасил ўсиб бораётган эҳтиёжини қондириш учун зарур бўлган ана шу энг қимматли хом ашёни, яъни пахта етиштиришни йилдан-йилга кўпайтириш мақсадида ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети 1966 йил май Пленумининг, партия XXIV съездининг қарорлари қишлоқ хўжалигини, унинг жуда муҳим тармоғи бўлган пахтачиликни муваффақиятли ривожлантиришда ғоят катта роль ўйнади. Шу қарорлар муваффақиятли бажарилаётганлиги Ўрта Осиё республикаларида ва Озарбайжонда қўриқ ерларни ўзлаштириш, деҳқончилик маданиятини ошириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш йўли билан пахта майдонларини муттасил кўпайтиришни таъминламоқда.

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштироки билан Тошкентда ўтказилган йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг, Совет ҳукуматининг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигини яна бир марта яққол кўрсатди. Ўртоқ Л. И. Брежнев кенгашда сўзлаган нутқида, ўзининг суҳбатларида пахтакорларнинг фидокорона меҳнатига юксак баҳо берди. Бу эса меҳнат ғайратини янада ошириб юборди, вазиятни тўғри тушуниб олишга, пахтани териш ва тайёрлаш ишларини уюшқоқлик билан ўтказишга ёрдам берди. Мамлакат пахта далаларининг меҳнатчилари беш йилликнинг иккинчи йилида Ватанга камида 7 миллион 135 минг тонна «оқ олтин» бериш учун курашмоқдалар. Барча пахтакорлар ўзбек деҳқонларидан ўрнак олиб, пахтакор республикалар партия-хўжалик активларининг 1972 йил сентябрь ойидаги йиғилишида қабул қилинган мажбуриятларни ҳеч сўзсиз бажариш учун ўзларининг кучларини аямайдилар, бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Ўрта Осиёнинг бошқа республикалари каби Ўзбекистон ҳам энг катта суғориладиган деҳқончилик райони бўлиб қолди. Республикада суғориладиган ер майдони уч миллион гектарга яқинлашиб қолмоқда. Бу ерларда бир мингга яқин суғориш системалари ишлаб турибди. Республика далаларида 130 мингдан кўпроқ трактор, кўсак йиғиштириб берадиган 50 мингдан кўпроқ машина, тракторларга тиркаб ва осиб қўйиб ишлатиладиган 10 минглаб иш қуроллари, катта транспорт парки жавлон урмоқда. Саноат хўжаликларга энг янги техникани, миллион-миллион тонналаб минерал ўғитларни ва ҳосилни химиявий ҳимоя қилиш воситаларини бериб турибди. Ихтисослаштирилган министрликлар, бошқармалар ва трестлар қўриқ ерларни ўзлаштириш, қишлоқларда сув хўжалиги, ишлаб чиқариш ва маданий-маиший қурилиш ишларини кенг миқёсда олиб бормоқдалар. Республикадаги юздан кўпроқ илмий-тадқиқот, тажриба муассасаларининг ва ўқув юртларининг фаолияти қишлоқ хўжалигининг, аввало, пахтачиликнинг манфаатларига бўйсундирилди. Мана шу рақамлар ва фактлар мамлакат пахтакорлар қўлига нақадар кенг моддий-техника базаси бериб қўйганлигини тасаввур қилиш имконини беради. Пахтакорлар ҳам бу техникадан тўла-тўкис фойдаланишга интилмоқдалар.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коллективининг ташаббуси билан пахтакор республикаларнинг ҳамма хўжаликларида терим машиналаридан баракали фойдаланиш мусобақаси кенг авж олдириб юборилди. Бу мусобақа ўзининг ажойиб самараларини берди. Ўзбекистон ССРнинг ўзидагина техника ёрдамида икки миллион тоннадан кўпроқ пахта териб олинди. Зангори комбайнларнинг ҳайдовчилари Т. Дадажонов, К. Шералиев, Х. Давронов ва бошқа кўпгина азаматлар шу машиналарда жуда кўп миқдорда пахта териб беришга эришдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова бригадаси Янгийўл районидаги Киров номли колхозда гектар бошига 45 центнердан ҳосил кўтарди. Турсунойнинг ўзи тўрт қаторли «Ўзбекистон» комбайни бункеридан 350 тонна пахта тўкди. Бу донгдор механизатор аёлнинг минглаб издошлари бор.

Ўзбек пахтакорларининг мусобақасига коммунистлар бошчилик қилмоқда. Коммунистларнинг аксарияти бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида ишлаб турибди, мажбуриятларни бажариш борасида муносиб ўрнак кўрсатмоқда. Партия ташкилотлари хўжалик фаолиятини актив ўрганиб ва билиб, ўзларининг диққат-эътиборларини ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига — суғоришга ва пахтачиликни комплекс механизациялашни ривожлантиришга, далалар агротехникасини ва пахтанинг сифатини оширишга қаратмоқдалар.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, қишлоқ хўжалиги ва мелиорация органлари, партия ташкилотлари пахтачиликни ривожлантиришдаги ютуқларни муносиб равишда қайд қилиш билан бирга келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрлаш борасида кечиктириб бўлмайдиган тадбирларни ҳозирдан бошлаб кўриб қўйишлари керак. Бунинг учун ерларни ўз вақтида шудгор қилиб туриш, ўғитлаш, пахта майдонларининг шўрини ювиш, техникани ремонт қилиб қўйиш, ерларни сувга қондириш чораларини кўриш, ғўзани парвариш қилишнинг прогрессив усулларини жорий этиш пахтакор республикаларнинг ҳаммасида пахта етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлайдиган бошқа барча чораларни кўриш керак.

Пахтанинг ҳосилдорлигини ва ялпи ҳосилини ошириш мусобақаси янги куч билан авж олдирила берсин! Зарбдор бўлиб ишлаб, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтиришни, совет халқининг фаровонлигини тўхтовсиз ошириш учун маҳсулот етиштиришни кўпайтиришни таъминлайлик!

(«Сельская жизнь» газетасининг 22 ноябрдаги бош мақоласи).

ИШЧИ СЎЗИ — ҚАТЪИЙ СЎЗ

ТЎРТ ЙИЛЛИК ПЛАН ТЎЛДИ

Лидия Павловна Казанцева куни кеча беш йилликнинг тўрт йиллик шахсий планини бажариб, 1975 йил ҳисобига маҳсулот бера бошлади. Донгдор ишчи СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига олган мажбуриятини муддатидан 40 кун илгари бажарди. У беш йилликнинг бошидан бери 1 миллион 188 минг метр газлама тўқиб берди. Газламанинг тенг ярми пландан ташқари тўқилган.

Партия XXIV съезди арафасида бутун мамлакат зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бир пайтда тошкентлик минг-минглаб тўқимачилар янги беш йиллик учун шахсий мажбуриятлар олишди. Улар орасида оташқалб Лидия Казанцева ҳам бор эди. Бунда у фақат ўзини ўйламади. Комбинат планни тўла бажара олмаётган, цехларда ишчи кучи етишмас, кўпгина станок ва машиналар бекор турарди. Илғор тўқувчи шу боисдан ҳам ускуналарнинг қўшимча комплектини олиб, шахсий беш йиллик нормасини икки ярим йилда бажариб, қолган вақтда яна 1,2 миллион метр газлама тўқиб беришга қарор қилди.

Буларнинг ҳаммасида коллективдаги дўстлари — мастер ёрдамчиси Собир Қорабоев, зарядкачи Нина Краснова, Ефросинья Смотряковаларнинг ҳиссаси катта. Уларнинг ёрдами билан Лидия Павловна «Тўққизинчи беш йилликда енгил саноатнинг энг яхши ишчиси» деган юксак номга сазовор бўлди. Комбинатнинг 1049 ишчиси Казанцева изидан бориб, корхонани қолоқликдан чиқаришда катта ҳисса қўшдилар.

Беш йиллик бошидан буён комбинатда пландан ташқари 80 тонна калава, салкам 3 миллион метр газлама олинди. Лидия Павловнанинг ташаббуси эса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди.

Ўтган куни Лидия Павловна ўзининг меҳнат календари бўйича 1975 йилни кутиб олди. 1976 йилни эса келгуси йил май ойидаёқ кутиб олмоқчи.

ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

ҚАРШИ, 22 ноябрь. (ЎзТАГ). Қашқадарё область партия хўжалик активининг бу ерда бўлиб ўтган йиғилиши кузги дала ишларини тугаллаш ва янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик масаласини муҳокама қилди. Бу тўғрида область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғойибов ахборот берди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Қизил Байроғини доимий сақлаш учун Қашқадарё областига топширди. Область меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақада катта муваффақиятга эришганлиги ва давлатга 1972 йилда 343 минг тонна пахта сотиб, зиммага олган социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажарганлиги учун шу мукофотга сазовор бўлдилар.

ПАХТАЧИЛИКДА МЕХАНИЗАЦИЯ ИСТИҚБОЛЛАРИ

ҚАНОТЛИ ОРЗУЛАР

СИРДАРЁЛИК МАШҲУР МЕХАНИЗАТОР АҲМАДЖОН ВАЛИЕВ МАШИНАДА 878 ТОННА ПАХТА ТЕРДИ. БРИГАДАСИ БЎЙИЧА ГЕКТАРИДАН 40 ЦЕНТНЕРДАН ОШИРИБ ХИРМОН КЎТАРДИ. ҲАР ЦЕНТНЕР ПАХТА ТАННАРХИНИ 11 СЎМ 80 ТИЙИН КАМАЙТИРДИ. БИР КУНЛИК ИШ УНУМИНИ 43 ТОННАГА ЕТКАЗДИ. ТЕРИМДА ҚЎЛ КУЧИ ИШЛАТИЛМАДИ.

«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири А. Валиевга қатор саволлар билан мурожаат қилди. Қуйида унинг жавобларини ўқийсиз.

— Юбилей йилини қандай муваффақиятлар билан якунлаяпсиз?

— Халқимиз СССРнинг 50 йиллик тўйини муносиб тўёналар билан кутиб оляпти. Республикамиз пахтакорлари юбилейга 4 миллион 600 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» армуғон этдилар. Қўллар қатори мен ҳам тўёна тайёрладим. Сирдарё область пахтакорларининг қурултойида 700 тонна пахта териш мажбуриятини олган эдим. Пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида Тошкентда ўтказилган йиғилиши қарорларидан руҳланиб, мажбуриятимни қайта кўриб чиқдим ва 800 тонна пахта теришга сўз бердим. Бугун Ўзбекистон партия ташкилоти ва халқимизга шуни қувонч билан маълум қиламанки, машина бункерларидан 878 тонна пахта тўкиб, ваъдамни шараф билан бажардим. Терган пахтамнинг ҳаммаси юқори сортларга қабул қилинди.

— Сиз раҳбарлик қилаётган комплекс механизациялашган бригаданинг иш якуни қандай бўлди?

— Мирзачўл шароитида пахта етиштириш хилма-хил машиналар воситасида амалга оширилаяпти, чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммасини ер ҳайдаш, чопиқ тракторлари бажаряпти, пахтани машиналар теряпти. Теримда қўл кучи ишлатмаслик анъанага айланяпти. Мен бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам шу йўлдан боряпти. Бригадамизнинг комплекс механизациялашган бригада деб аталиш боиси шунда. Юбилей йилида бригадамиз бўйича ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб хирмон кўтардик. Шуниси қувончлики, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмасдан ўзим машинада тердим. Натижада бир центнер пахтанинг таннархи 11 сўм 80 тийин арзонлашди.

— Терим жараёни қандай борганлигини сўзлаб берсангиз?

— Бу саволга жавоб қайтаришдан олдин теримга тайёргарлик ҳақида икки оғиз гапириб ўтиш ўринлидир. Теримнинг тақдирини икки омил — дефолиация ва машинанинг шайлиги ҳал қилади. Учинчи омил эса механизаторнинг малакасидир. Бригадамизда дефолиация сифатли ўтказилди, биринчи дори сепилгандаёқ барг тўла тўкилиб бўлди. 17 сентябрга келиб кўсакларнинг қарийб 70 проценти очилди. Шу куни машинани пайкалга киритиб, 10 тонна пахта тердим. Шундан кейин суръатни муттасил ошириб бордим. 2 октябрь куни 43 тонна пахта териб, энг юқори кўрсаткичга эришдим. Умуман мен бошқарган машинанинг бутун мавсум давомидаги иш унуми кунига ўртача 19 ярим тоннани ташкил этди.

Биринчи теримдан кейин ҳаво яхши исимаслиги туфайли кўсакларнинг очилиши сусайди. Фурсат эса ғанимат эди. Шуни ҳисобга олиб, 15 октябрдан бошлаб қўшни Охунбобоев номли совхоз далаларида пахта тердим. Теримнинг охирида эса Титов номли 6-совхозда 102 тонна дурдона териш билан хўжалик йилига якун ясадим. Шуни айтиш керакки, эндиликда терим машиналари пахтачиликнинг асосий таркибий қисмига айланди. Унинг келажаги янада порлоқдир.

Мухбирнинг иқтисодий кўрсаткичлар ҳақидаги саволига А. Валиев Кичанов номли 26-А совхозининг директори А. Эргашев, бош экономист Ф. Сайдалиевлар имзо чеккан, думалоқ печать билан муҳрланган бир ҳужжат тақдим этди. Унда қуйидагилар баён этилган.

Ишлаб чиқариш планига мувофиқ Аҳмаджон Валиев бошлиқ комплекс механизациялашган бригада аъзолари 1972 йилда 1900 центнер пахта тайёрлаши керак эди. Амалда 3.320 центнер юқори сорт пахта тайёрлади. Бригада бўйича ишлаб чиқариш харажатлари 23 минг сўм белгиланган эди. Ҳақиқатда эса 15.200 сўм сарф-харажат бўлди. Давлатнинг 7.800 сўм маблағи тежаб қолинди. Бригада 89.908 сўм даромад олиши кўзда тутилганди. Шу кунга қадар 153 минг сўм даромад олиниб, катта муваффақиятга эришилди.

— Юбилей йилининг пахтачиликдаги ўзига хос хусусиятлари нималардан иборат?

— Юбилей йилида пахтачиликнинг беш омили тўла ғалаба қилди. Ердан фойдаланиш яхшиланди, сувдан тежаб-тергаб фойдаланилди, кимё мўъжизаси — минерал ва органик ўғитлар ҳосилдорликни оширишда ҳал қилувчи роль ўйнади, ирригация-мелиорация ишлари тупроқ унумдорлигини оширишга хизмат қилди. Энг муҳими — дала ишлари, хусусан, теримни машиналаштиришда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришилди. Бу Ўзбекистон партия ва ҳукумати изчиллик билан амалга ошираётган улкан тадбирларнинг самарасидир. Совхозимиз бўйича 11 минг тоннага яқин пахта тайёрланиб, планнинг муваффақиятли бажарилиши, салкам 9 ярим минг тонна пахтанинг «зангори кема»ларда териб олиниши бунинг ёрқин мисолидир. Шуни айтиш керакки, совхозимиз Мирзачўл ерларида янги ташкил қилинган хўжалик. Шунга қарамай дастлабки йилдаёқ ҳар гектар ердан 22 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилди. Бу чўлқуварларимизнинг жасорати, машиналарнинг шарофатидир.

— Сиз барча маркадаги терим машиналарини бошқариб келаётганингизни яхши биламиз. Шулардан қайси бири сизга ёқди, ўша машинанинг ижобий жиҳатлари ва нуқсонлари ҳақида нималар дейсиз?

— Тўғри, мен олим-конструкторларимиз, қўли қадоқ ишчиларимиз яратган терим машиналарининг деярли ҳаммасини бошқариб кўрдим. Улар деҳқонларимизнинг мададкори, суянган тоғи. Лекин «ХН-3,6» маркали «Ўзбекистон» машинасини жаҳонда тенгги йўқ машина деб ҳисоблайман. Бу «зангори кема» ғоят серунум, пахтани тўкмайди, тоза теради. Сўзимнинг исботи учун бир мисол келтираман.

Шу машинада 30 сентябрь куни 26 тонна пахта тердим. Бу ҳар бири 100 килограммдан пахта терадиган 260 кишининг иши. 1 октябрь куни бункерлардан 27 тонна, 2 октябрда 43 тонна, 3 октябрда 38 тонна, 4 октябрда 37 тонна дурдона тўкдим. Хуллас, бир ҳафтада 181 тонна пахта тердимки, шунча пахтани қўлда саранжом-саришталаш учун жуда кўп ишчи кучи талаб қилинган бўлур эди.

«ХН-3,6» машинаси ўзининг ўтмишдошларига нисбатан анчагина қулайликларга эга. Дастлабки икки кунда шпинделларни ювишга эҳтиёж сезилмади. Натижада машина тўхтамасдан, иш унуми юқори бўлди. Шундан кейин шпинделлар кунига икки марта — чошгоҳ пайти ва кечқурун ювилди, холос. Машинанинг рули мустаҳкам, бошқариш осон, карта бошида тез қайтарилади, тебранмайди. Пахтани қатор ораларига тўкмаслик боиси шунда. Асл хотин-қизларбоп кема!

Машинанинг афзалликлари кўп, уни ҳамма механизаторлар эътироф этмоқдалар. Айни кезда уни такомиллаштиришга қаратилган айрим мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчиман. Винтеляторларнинг қувватини ошириш керак. Ҳар бир барабанга 15 тадан шпиндел қўйилса яхши бўлур эди. Қабул камерасининг ўрта қисми конструкциясини созлаш лозим. Ҳаво ўтказгич йўллари такомиллаштирилиши зарур.

Ниҳоят, механизатор кадрлар тайёрлаш ҳақида икки оғиз сўз. Халқимизда «машина тилини билган кишининг қўлига тушса чопқир отдек кишнайди, ношуд кишининг қўлига тушса бузоқдек пахта чайнайди», деган гап бор. Механизаторнинг малакаси юқори бўлса, ҳар қандай машинани ҳам юқори унум билан ишлата олади. Шундай экан, механизатор кадрлар тайёрлашни кучайтириш билан, уларнинг малакасини ошириш ҳақида жиддий бош қотирмоғимиз керак. Қиш бекорчилик фасли эмас. Шу фаслда ҳар бир хўжаликда курслар, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмалари қошида мактаблар очиб, механизаторларни ўқитайлик, малакасини оширайлик. Пахтачиликни комплекс механизациялашни орзу қилар эдик. Эндиликда партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликлари туфайли бу орзуларимиз қанот қоқмоқда.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

21 ноябрда Катта Кремль саройида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати номидан Яман Халқ Демократик республикаси президент кенгашининг Раиси, миллий фронт Марказий Комитети Бош секретарининг ўринбосари Салим Рубия Али бошчилигидаги партия-ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берилди.

Яман томонидан зиёфатда партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, элчихонанинг дипломатия ходимлари ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, П. Е. Шелест, Б. Н. Пономарев ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин нутқ сўзлади. Салим Рубия Али жавоб нутқи сўзлади.

А. Н. Косигин билан Салим Рубия Али нутқлари эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

СОВЕТ — ЯМАН МУЗОКАРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Яман Халқ Демократик Республикаси президент кенгашининг Раиси, миллий фронт Марказий Комитети Бош секретарининг ўринбосари Салим Рубия Али бошчилигидаги партия-ҳукумат делегацияси ўртасида 21 ноябрда Кремлда музокаралар бошланди.

Ҳар иккала давлат ўртасидаги муносабатларни, КПСС билан Яман Халқ Демократик Республикаси миллий фронти ўртасидаги алоқаларни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган муҳим халқаро проблемалар муҳокама қилинди. Империализм ва реакциянинг кўпорувчилик фаолияти кучайиб кетган Арабистон жанубидаги аҳволга, империалистик кучлар қўллаб-қувватлаган ҳолда Исроил томонидан араб мамлакатларига қарши агрессия давом этаётганлиги муносабати билан Яқин Шарқдаги вазиятга алоҳида эътибор берилди. (ТАСС).

ЮБИЛЕЙ МАЖБУРИЯТИ БАЖАРИЛДИ

ҚЎҚОН, 21 ноябрь. (ЎзТАГ). Пойафзал фабрикаси коллективи СССРнинг олтин юбилейи шарафига олган мажбуриятини муддатидан илгари бажарди. Йил бошидан бери топшириққа қўшимча равишда 30 минг жуфт пойафзал тайёрлаб чиқарилди. Мана шу маҳсулотлар тежаб қолинган материаллардан ишлаб чиқарилди.

Қўқон пойафзалчилари беш йилликнинг иккинчи йили программасини 20 декабрда бажаришга ва йил охиригача етти юз минг квадрат дециметр чарм ва тикувчилик молларини тежашга аҳд қилдилар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»ГА ёзиладилар.

Сурхондарё области (область партия комитетининг секретари **Муродов**, область ижроия комитетининг раиси **Каримов**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиги **Сайдаҳмедов**, совхозлар трестининг директори **Қувондиқов**, «Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси **Жабборов**, область комсомол комитетининг секретари **Менглиев** ўртоқлар).

Нарпай райони (район партия комитетининг секретари **Хўжақулов**, район ижроия комитетининг раиси **Насриддинов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиги **Алексеев**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Номозов**, район комсомол комитетининг секретари **Ғафуров** ўртоқлар).

Олтиариқ райони (район партия комитетининг секретари **Зокиров**, район ижроия комитетининг раиси **Маматхонов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиги **Бозоров**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Юсупов**, район комсомол комитетининг секретари **Давронова** ўртоқлар).

Иштихон райони (район партия комитетининг секретари **Жўраев**, район ижроия комитетининг раиси **Шакаров**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиги **Йўлдошев**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Аҳмедов**, район комсомол комитетининг секретари **Муҳаммаджонова** ўртоқлар).

Шофиркон райони (район партия комитетининг секретари **Орипов**, район ижроия комитетининг раиси **Хўжаев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиги **Мавлонов**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Тўраев**, район комсомол комитетининг секретари **Шарипов** ўртоқлар).

Москвада Ўзбекистон кунлари

ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Районимиз меҳнаткашлари билан серқуёш Ўзбекистон меҳнат аҳли ўртасидаги ўзаро дўстлик алоқалари йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Республика ишлаб чиқариш корхоналари ва пахта далаларининг меҳнаткашлари, санъаткорлар, журналистлар мамлакатимиз пойтахтида бўлганларида ҳар доим районимиз ишчи ва хизматчиларининг меҳмони бўладилар, улар билан ўзаро тажриба алмашадилар. Жданов райони меҳнаткашлари ҳам жуда кўп марта Ўзбекистон республикасидаги ўз ҳамкасблари ҳузурида бўлиб қайтишди.

Ўзаро дўстлик ва қардошлик айниқса зилзиладан сўнг, Тошкент шаҳрини қайта тиклаш пайтида яққол намоён бўлди. Районимиз меҳнаткашлари партиямизнинг Тошкентни тиклаш ва реконструкция қилишга яқиндан ёрдам кўрсатиш ҳақидаги чақириғига якдиллик билан жавоб бердилар. Янги Тошкентда қурилаётган бинолар, барпо этилаётган хиёбонлар, кўчаларнинг лойиҳалари «1-Мосгорпроект»нинг районимизда жойлашган 13-устахонасида тайёрланди. Райондаги ишлаб чиқариш корхоналари ва қурилишларда меҳнат қилаётган тажрибали, юқори малакали мутахассислар Тошкент шаҳрини қайта тиклашда иштирок этдилар.

Зилзиладан зарар кўрган 545 оила фарзанди районимиздаги мактаб-интернатларда икки йил яшади ва ўқиди. 1-давлат подшипник заводи, 1-Москва соатсозлик заводи, Москва гўшт комбинати ва бошқа корхоналарнинг ишчилари тошкентлик ёш ўғил-қизларни тарбиялаш ва ўқитиш учун айниқса жонкуярлик қилишди. Улар якшанба кунлари ўқувчиларни ўз фарзандлари қатори уйларида меҳмон қилиб сийладилар. Ёзги каникул даврида ўқувчилар шаҳар атрофидаги пионерлар лагерларида ҳордиқ чиқаришди. Биринчи ярим йилликдан сўнг районимиздаги мактаб ўқитувчиларининг бир гуруҳ вакиллари Тошкентга — фарзандлари Москвада яшаб, ўқиётган ота-оналарнинг йиғилишини ўтказишга жўнаб кетишди. Ана шу кундан бошлаб тошкентлик мактаб ўқувчилари, ота-оналар москвалик ўқитувчи ва ўқувчилар билан яқин алоқада бўлиб келаётирлар.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги арафасида районимиз меҳнаткашлари билан Ўзбекистон меҳнат аҳли вакилларининг учрашувини ташкил этмоқчимиз. Ҳозир ноябрь ойида ўтказиладиган ана шу катта маросимга пухта тайёргарлик кўраётирмиз. Ўзбекистон меҳнаткашларининг вакиллари пойтахтимизда бўлганларида 1-Москва соатсозлик заводи, 1-давлат подшипник заводида ҳам бўлиб, корхона коллективи ва уларнинг юбилей арафасида эришаётган ютуқлари билан яқиндан танишадилар.

1-давлат подшипник заводи коллективи СССРнинг ярим асрлик юбилейи шарафига муносиб совға тайёрламоқда. Бу ерда Ўзбекистон республикаси шарафига декада ўтказилди. Ана шу ўн кунлик давомида корхона коллективи меҳнат вахтасида туриб ишлади. Натижада август ойи учун белгиланган план ва мажбурият ошириб бажарилди. Ўзбекистон ССР декадаси кунларида темирчилик, автомат, аниқ подшипниклар цехларининг коллективлари социалистик мусобақа ғолиби бўлдилар. Айниқса штамповкачи В. Рябцев, созловчи Н. Пискарёв, пардозловчи Н. Мотова ва бошқа ишчилар юқори меҳнат унумдорлигига эришдилар. Цех ва бўлимларда Ўзбекистоннинг 50 йилда босиб ўтган йўли, муваффақиятлари ҳақида лекциялар ўқилди, суҳбатлар ўтказилди. Заводнинг маданият уйида фотовиставка ташкил қилинди, ўзбек кинофильмлари намойиш этилди.

Учрашув кунларида Москва драма ва комедия театри ўзбекистонлик пахтакорлар, ишчилар ва қурувчиларнинг вакиллари учун ўз эшигини кенг очиб қўяди. Улар халқ хўжалиги виставкасида ҳам бўладилар, районимиз меҳнаткашларининг вакиллари билан учрашадилар, Ватанимиз пойтахтининг диққатга сазовор ерларини бориб кўрадилар. Музейларда театр ва концерт залларида бўладилар. Эндиликда Москва ўзбекистонлик меҳнаткашларнинг вакилларини кутиб оларкан, уларга, хуш келибсиз, қадрдон дўстлар демоқда.

Н. ЕРМАКОВ,
КПСС Жданов район комитетининг биринчи секретари.

Деҳқон бўлсанг **ШУДГОР ҚИЛ!**

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар; иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

Сирдарё	193,2	71,5
Тошкент	136,9	63,0
Хоразм	5,5	46,2
Наманган	65,5	45,6
ҚҚ АССР	17,7	38,2
Андижон	44,2	22,8
Самарқанд	45,2	18,8
Фарғона	21,4	15,7
Қашқадарё	12,9	9,7
Бухоро	12,2	6,8
Сурхондарё	8,9	6,4
Республика бўйича:	563,6	32,9

СССР 50

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик шарафига социалистик мусобақа тобора авж олиб бормоқда. Республикамизнинг барча саноат корхоналарида ана шу олтин тўйга атаб меҳнат совғалари тайёрланмоқда. Жумладан, Чирчиқ шаҳридаги «Ўзбекхиммаш» заводининг коллективи ҳам йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, меҳнатда янги-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Суратларда: (юқоридан) корхонада кенг авж олган мусобақа ғолибларидан ҳаво тақсимлаш цехининг слесари А. Абдуллаев ва марказий ремонт цехининг кранчиси А. Трапезниковалар тасвирланган. Бу илғор ишчилар ойлик ва кундалик топшириқларни ошириб бажариб келмоқдалар. Ҳозир улар 1973 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

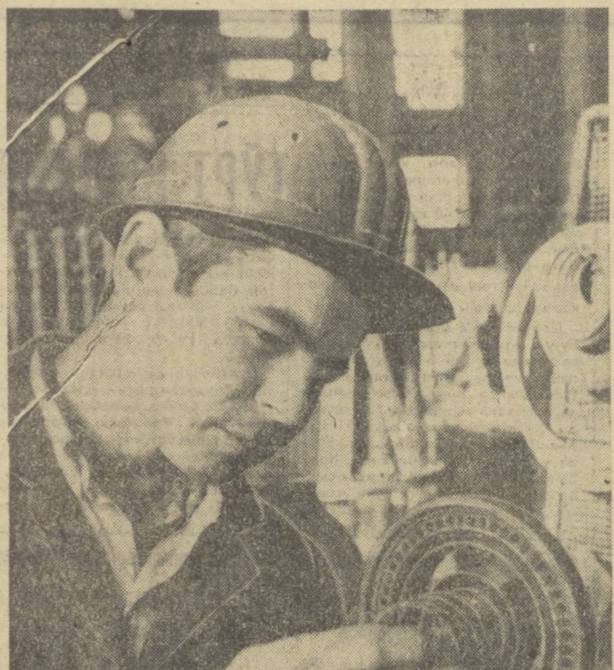

Ишчизодалар ҳақида ўйлар

КАСБИМИЗГА СОДИҚМИЗ

КОМИЛЖОН ва ҚОБИЛЖОН ҲОШИМОВлар,
Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари.

Бир воқеа ҳали-ҳали эсимиздан чиқмайди. Мактабимизда адабий кеча ўтказилганди. Шунда биз ўқишни битириш арафасида эдик. Шоирлар, санъаткорлар, маданият ходимлари, ота-оналар йиғилишганди. Шунда Октябрь революцияси қатнашчиси, кекса коммунист, кўкси орден ва медалларга тўла бир нуроний қария ўрнидан туриб: «Сизлар ўсиб улғайдингиз, билим олдингиз, энди эл-юртга қандай наф келтирмоқчисиз?» деб ўтирганларга мурожаат қилди. Барча болалар жавоб топиш учун ўйланиб қолишди. Ўша пайтда беихтиёр кўз олдимизда отажонимиз гавдаландилар. Ўрнимиздан туриб «Биз отамиздек ишчи бўлмоқчимиз. Ота касби — улуғ касб, дейишади-ку» дедик. Бунга баъзилар кулиб қўйишди. Танлаган касбини қаранг деганлар бўлди. Лекин ҳалиги қария «Яшанглар, болаларим, ишчи бўлиб ҳеч қачон кам бўлмайсиз» деди. Бу бизга қанот бўлди. Заводга ишга кирдик.

Яқинда газетада отамизнинг ишчизодалар ҳақидаги мақолаларини ўқиб жуда тўлқинландик. Унда отамиз биз ҳақимизда тўхталиб, ўзлари ҳақида ҳеч нарса демабдилар. Ишчилик у кишининг қон-қонига сингиб кетган. Биз эсимизни танигандан бери ишчи бўлиб ишлаб келяптилар. Улуғ Ватан урушигача Тошкентдаги индустриал техникумни тугатиб, самолетсозлик корхонасида йиғувчилик қилганлар. У пайтларда кўп ишлар қўлда бажарилар, ҳатто деталларни ўйиш, кесиш, йўниш, силлиқлаш каби оғир юмушлар ҳам қўл кучи билан ҳаракатга келадиган дастгоҳлар орқали бажарилган.

Отамизни ҳарбий хизматга чақиришганда у киши 20 ёшда эканлар. Москвадаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли самолётсозлик билим юртининг олти ойлик курсини муваффақиятли тугатиб, Орёл шаҳрида ишлаб чиқариш практикаси муддатини ўтаб юрган кезларида немис фашистлари қўққисдан Ватанимизга ҳужум қилган, Москвадан то Берлингача бўлган ҳаёт-мамот жангларида қатнашганликлари, кўрсатган қаҳрамонликлари ҳақида гапирсак бир достон бўлади. Беш марта яраланганликларига қарамасдан, ғалабадан сўнг тағин тўғри севимли корхоналарига ишга қайтганлар.

Отамиз байрам кунлари орден-медаллари тақилган костюмларини кийганларида бутун оиламиз коллективининг кўнгли кўтарилади, шодлигимизга шодлик қўшилади. **Катта иззат-икромга сазовор бўлган меҳнаткаш, қадоқ қўлли ишчи отамиз билан барчамиз фахрланамиз. У кишининг ҳар бир ордени, медали, нишони, фахрий ёрлиғи, раҳматномасининг ўзига хос бир тарихи бор.** У кишини ҳоли-жонларига қўймай, ана шу мукофотлар тарихини сўзлаб беришни илтимос қиламиз. У киши барчамизни атрофларига тортиб, улар ҳақида бирин-сирин сўзлаб берадилар.

Бир сўз билан айтганда отажонимиз — оддий ишчи. Ўз касбининг устаси. Табиатан раҳмдил, ким бўлишидан қатъи назар, барчага ғамхўр, талабчан киши. Газета, бадиий китоб ўқишни яхши кўрадилар. Ҳар сафар бунёд этилишида у кишининг ҳиссаси қўшилган самолётлар осмону-заминни ларзага солиб учганда ҳавасимиз келади. Завод ишчилари ҳам у кишини жуда ҳурмат қилишади. Сал бетоб бўлиб қолгудек бўлсалар корхоналарининг ишчилари дарров кўргани, ҳолларидан хабар олгани югуриб келишади. То соғайгунларича улар келишни канда қилишмайди.

Завод маъмурияти отажонимизга катта ишонч билдирган. У кишининг шахсий тамғалари бор. Ўзлари бажарган ишларини ана шу тамға билан муҳрлайдилар. У киши муҳрлаган иш техника назорати бўлимининг текширувисиз қабул қилинаверади. Яқинда отамиз хурсанд бўлиб, корхонадан қайтдилар. Сабабини сўрадик. Маълум бўлишича шогирдларидан Шура Ткаченко, Анвар Шарипов, Саша Букалис сингари ишчиларга ҳам шахсий тамға билан ишлаш ҳуқуқи берилибди. Барчамиз қувондик. Отажонимизни табрикладик.

Маҳалла-куйда ҳам у кишини барча катта-кичик ҳурматларини жойига қўяди. Отамизсиз чойхонада гурунг, маҳалладаги бирор оилада тўй-маърака ўтмайди. Оилада эса ҳаммамиз тинч-тотув яшаётганимизга қойил қолишади. Бирор марта ҳам оиламизда жанжал ёки бақириқ-чақириқ бўлганини эслай олмаймиз. Бирор нарсадан камчилигимиз йўқ. Ана шулар ҳақида ўйлаб отажонимизга, у кишининг улуғ касбига ҳавасимиз ортди. Бизнинг заводга ишга кириб, сиртдан ўқиб билим олмоқчи эканлигимиздан отажонимиз ниҳоятда мамнун бўлдилар. Фикримизни қувватладилар.

Биз пахтакорларнинг ишонган тоғи, беминнат дастёри, оғирини енгил қиладиган «зангори кема»лар ишлаб чиқаришга ҳавасимиз бор эди. Отамиз касбини қадрлаб «Ташсельмаш»га ишга кирдик. Бизнинг ортимиздан укаларимиз Ҳасан ва Ҳусанжонлар ҳам эргашди. Уларни бизга шогирд қилиб қўйишди. Укаларимизга пахта териш машиналарининг деталларини ясаш сирларини ўргатдик. Улар ҳозир ҳарбий хизмат муддатини ўташяпти. Ўз хатларида такрор заводга қайтажакларини, севимли ва қадрдон цехларида ишлаш истагида эканликларини ёзишади. Ҳасан ва Ҳусанжонлар ҳарбий хизматга кетишганидан буён завод ишчилари билан бир дам алоқаларини узишгани йўқ. Ҳамкасблари билан хат олиб, хат ёзиб туришади. Ҳар сафар заводга ишга борганимизда укаларимиз ишлаган цех ишчилари Ҳасан ва Ҳусанжонлардан ҳол-аҳвол, хат-хабар сўрашади. Ўзларидан салом айтишни топширишади. Янгиликлардан уларни хабардор этиб туришни тайинлашади. Бундан қалбимиз қувончларга тўлади. Ишчи бўлганимиздан, ишчилар сулоласининг аъзоси эканлигимиздан чексиз бахтиёрмиз. Ишчиликка нисбатан бизда ҳавас уйғотган, қанотлантирган, ўз маслаҳат ва мададларини аямаган муаллимларимизга, устозларимизга, отажонимизга ва ҳақиқий дўст ёр-биродарларимизга минг раҳмат!

Қадрли тенгдошлар! Ишчилик энг баобрў касблардан. Сафимизга келинг. Қаҳрамон ишчилар синфининг ёш гвардиясига кириб муносиб ўринбосарлар бўлинг. Ишчизодалар деган табаррук ном олишга ҳаракат қилинг. Ишчи энди оғир иш қиладиган одам эмас. У автомат станокларни пульт ёнида туриб кнопкани босиб бажаряпти. У ўқияпти. Олий маълумот олиб, шу заводнинг ўзида мастерликка, инженерликка кўтариляпти. Цех бошлиғи бўлиб ишлаяпти. Завод ҳам бир мактаб, ҳаёт мактаби, униб-ўсадиган жой. Ишчиликда қолиб кетмайсиз, камол топасиз. Бунинг учун ҳамма шароитлар яратиб берилган.

Ўз ўртоқларимиздан қиёс қилиб айтсак, ўнинчини битириш арафасида кўп ёшлар қаёққа боришини, нима иш қилишини билмай юради. Бир касбнинг барини тутмаган бўлади, кўп ишлардан ҳайиқади. Кўпгина ҳунарлардан эса бехабар бўлади. Шунинг учун ҳам мактаблар довруқли ишчилар билан ўқувчиларнинг учрашувларини кўпроқ ташкил қилаверишлари, уларни заводларга экскурсияларга олиб бораверишлари керак. Айрим корхоналар ўзига яқин мактабларни оталиққа олса, мастерлар ўқувчиларга устозлик қилса кўп яхши иш бўларди.

Матбуот обзори

ПАРТИЯ ҲАЁТИДА МУҲИМ ДАВР

КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорига асосан ҳужжатларни алмаштиришга ҳозирлик кўриш ҳамма ташкилотларда қизғин давом этмоқда. Бу ишни муваффақиятли ўтказиш билан боғлиқ бўлган вазифалар партия комитетларининг пленумлари ва бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилинди. Унда барча коммунистлар актив иштирок этдилар. Партиямиз ҳаётидаги мана шу катта воқеа бутун совет матбуоти сингари республикамизнинг кўп сонли газета ва журналлари саҳифаларида ҳам ифодасини топмоқда. Кейинги вақтда партия ҳаёти, айниқса партия ташкилотларида ҳужжат алмаштиришга қандай ҳозирлик кўрилаётгани область, шаҳар ва район газеталарининг актуал темаларидан бирига айланди.

Бу жиҳатдан, айниқса Самарқанд область «Ленин йўли» ва Сирдарё область «Сирдарё ҳақиқати» газеталари фаолияти эътиборга сазовордир. Ҳар икки газета партия ҳужжатларини алмаштиришга ҳозирлик кўришни коммунистларнинг активлиги ва ташаббусини ошириш, бошланғич ташкилотлар, партия комитетларида тўпланган илғор тажрибаларни умумлаштириш ва оммалаштириш билан узвий боғлаб ёритишга катта аҳамият бераётир. Бу мавзуларни газета саҳифасига олиб чиқиб партия ташкилотлари эътиборини хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида қўйилган вазифаларни бажариш, партия ички турмушини янада активлаштириш, омма ўртасида ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари даражасини юксалтиришга қаратмоқдалар.

«Ленин йўли» газетаси область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири Н. Баҳриддиновнинг «Партия ташкилотлари ҳаётида муҳим воқеа» сарлавҳали мақоласини берди. Мақоланинг характерли томони шуки, унда бу тадбир билан боғлиқ бўлган барча муҳим масалаларни қамраб олишга ҳаракат қилинган. Мақолада область партия ташкилотларида ҳужжат алмаштиришга тайёргарлик қандай бораётганлиги атрофлича таҳлил қилинади. Мақолада партия ташкилотларининг эътибори бу тадбир воситаси билан коммунистларнинг активлиги, ташаббускорлиги ва интизомлилигини янада ошириш, уларнинг ижтимоий ҳаёт ва турмушдаги етакчилик ролини кучайтиришга хизмат қилиши лозимлигига қаратилади. У конкрет мисолларга асосланган бўлиб, лўнда, ўқимишли ёзилган. Иштихон район партия комитетининг биринчи секретари М. Жўраевнинг «Ишонч масъулият ва талабчанлик» сарлавҳали мақоласи ҳақида ҳам шу фикрни айтиш мумкин.

Умуман «Ленин йўли» газетаси саҳифаларида партия ҳаётидан берилаётган мақола, суҳбат, лавҳа ва корреспонденциялар пишиқ-пухта ишланиши, масаланинг моҳиятини чуқур тушунган ҳолда ёзилиши билан характерлидир. Шу газетада чиққан Каттақўрғон район партия комитетининг биринчи секретари С. Ражабовнинг «Мактаб партия ташкилотларига раҳбарликни кучайтирайлик» мақоласида райкомнинг мактаб партия ташкилотлари билан ишлашдаги тажрибалари ўртоқлашилса, Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари Г. Кимнинг «Коммунистлар активлигини ошириш йўлида» сарлавҳали мақоласида партия аъзоларининг жамоатчилик фаолиятини кучайтириш учун ўтказилган қимматли тадбирлар ҳақида фикр юритилади.

«Сирдарё ҳақиқати» газетаси ҳам бу масалани ёритишда активлик кўрсатмоқда. У ҳужжат алмаштиришга ҳозирлик кўриш мавзуини ёритганда ранг-баранг газета жанрларидан яхши фойдаланаётир. Газета Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг ходимлари П. Ким ва Л. Поповаларнинг «Ягона партия билети тарихидан» сарлавҳали суҳбатларини эълон қилди. Авторлар газетхонларга партия ошкора ишлашга ўтган 1917 йилдан бошлаб ҳозирги кунгача партия сафларини мустаҳкамлаш мақсадида ҳужжатларни алмаштириш бўйича ўтказилган тадбирлар ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. «Сирдарё ҳақиқати» бу муҳим ишга ҳозирлик кўриш ҳақида партия ходимларининг чиқишларини уюштиришга жиддий эътибор бермоқда.

Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик кўриш тадбирлари ҳамма газеталарда ҳам талаб даражасида акс этаётир деб бўлмайди. Сурхондарё область «Ленин байроғи» газетасида бу муҳим партиявий ишни газета саҳифасига олиб чиқишга етарли эътибор берилмаётир. Газетанинг бу темада эълон қилаётган материаллари мундарижаси тор. «Ленин байроғи» газетаси уч ой мобайнида бу мавзуда бор-йўғи беш-олтита материал ёритиш билан чекланган. Газетада берилган материалларнинг аксарияти партия йиғилишларидан ёзилган ҳисоботлардан иборатдир.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорида таъкидлаб ўтилганидек, ҳужжат алмаштириш кучларимизнинг ўзига хос кўриги бўлиши лозим. Шундай экан, булоқдек жўш уриб турган партия ҳаёти, унинг таркибий қисми бўлган ҳужжат алмаштиришга ҳозирлик кўриш ва уни ўтказиш масаласи область, шаҳар ва район газеталари саҳифаларида мунтазам ўз аксини топиши ва бу темада илҳом, эҳтирос билан юқори савияда ёзилган мақолалар, лавҳа, суҳбат, корреспонденциялар эълон қилиниши керак.

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Бажарилиш проценти қўшимча топшириқ ҳисобга олинмай давлат планига нисбатан берилди)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
ҚАШҚАДАРЁ	0,07	145,24	0,04	108,40
СИРДАРЁ	0,03	139,85	—	125,05
АНДИЖОН	0,16	122,97	0,12	137,04
НАМАНГАН	0,02	120,93	0,04	170,06
ТОШКЕНТ	0,02	120,88	—	110,18
ФАРҒОНА	0,48	116,24	0,17	113,47
СУРХОНДАРЁ	0,14	110,11	0,12	89,32
БУХОРО	0,43	107,07	0,65	86,19
САМАРҚАНД	0,58	106,44	0,48	97,32
ҚҚ АССР	0,47	95,47	0,17	79,88
Хоразм	0,55	94,18	0,90	89,29
Республика бўйича:	0,28	115,94	0,22	111,10
Шу жумладан ингичка толали пахта				
ҚАШҚАДАРЁ	0,11	151,46		
СУРХОНДАРЁ	0,33	111,68		
БУХОРО	0,81	108,14		
Республика бўйича:	0,35	127,64		

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА УЧТА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

НУКУС, [**«Совет Ўзбекистони» мухбири**]. Қорақалпоғистон Автоном республикаси пахтакорлари ва механизаторлари пахта йиғим-теримини авж олдира бориб, ноябрнинг иккинчи ўн кунлигида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар. Шу муносабат билан бу ерда кўчма Қизил Байроқни топширишга бағишланган кенгаш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Автоном республика партия, ҳукумат раҳбарларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов топширди. Кўчма Қизил байроқни Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг раиси Д. Ешимбетов, Қорақалпоғистон Автоном республикаси Министрлар Советининг раиси Е. Айтмуродов ўртоқлар қабул қилиб олдилар.

Шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Чимбой районига ва шу райондаги «Қуролпа» совхози раҳбарларига топширилди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

РСФСР РАССОМЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

21 ноябрда Катта Кремль саройида РСФСР рассомларининг учинчи съезди очилди.

Правление раиси Г. М. Коржев РСФСР Рассомлар союзи правлениесининг иши тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Россия Федерациясининг рассомлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги арафасида тасвирий санъатни ривожлантиришнинг жуда муҳим масалаларини муҳокама қиладилар, ўз фаолиятларининг якунларини таҳлил этадилар, келгуси вазифаларни белгилаб оладилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Е. В. МИРОНОВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллар самарали ишлаганлиги, республикада капитал қурилишни ривожлантиришдаги хизматлари учун Қурилиш банки Ўзбекистон республика конторасининг маблағ билан таъминлаш ва кредит бериш бўлим бошлиғи Елена Васильевна **Мироновага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1972 йил 22 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми халқ маорифи органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги учун Тошкент область ўқитувчилар малакасини ошириш институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Николай Федорович **Загоруйкони** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЧОРВАЧИЛИК — МЎЛ-КЎЛЧИЛИК

БЕЛГИЛАБ ҚЎЙИЛСИНКИ, ЧОРВА ҚИШЛОВИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТКАЗГАН ҲАМДА ГЎШТ, СУТ, ТУХУМ, ЖУН ВА БОШҚА МАҲСУЛОТЛАРНИ ЕТИШТИРИШ ВА ДАВЛАТГА СОТИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАНГАН ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНЛАРИНИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШДА ЮКСАК КЎРСАТКИЧЛАРГА ЭРИШГАН, ШУ МАҲСУЛОТЛАРНИ ЕТИШТИРИШ ВА ХАРИД ҚИЛИШНИ ЎТГАН ЙИЛНИНГ ШУ ДАВРИДАГИГА НИСБАТАН КЎПАЙТИРИШНИ, АЙНИ ВАҚТДА ЧОРВА ТУЁҒИНИ КЎПАЙТИРИБ, УНИНГ МАҲСУЛДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИ ТАЪМИНЛАГАН РЕСПУБЛИКАЛАР, ЎЛКАЛАР, ОБЛАСТЛАР, МИЛЛИЙ ОКРУГЛАР, РАЙОНЛАР, КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР, ФЕРМАЛАР ВА ЧОРВАЧИЛИК БРИГАДАЛАРИ БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ҒОЛИБЛАРИ ДЕБ ТОПИЛАДИ. [«КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПСНИНГ ҚАРОРИ»ДАН].

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш бўйича чорвадорлар ўртасида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорини Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз чорвадорлари зўр кўтаринкилик билан кутиб олдилар. Фотомухбиримиз А. Тўраев колхоз фермасида бўлиб, илғор чорвадорларни суратга олиб қайтди. Суратларда: (ўнгда) бузоқбоқар Анор Ашурбоева, чапда эса илғор сут соғувчи Тошой Қорабоева.

ЭЛСЕВАРЛАР

ЛАВҲА

Касбим тақозоси билан бу ерга келганимда колхоз раиси Одилжон Абдуллаев ва бош бухгалтер Жумабой Тўхтаровлар билан хўжаликнинг шу кеча кундуздаги ишлари, келажак истиқболлари тўғрисида суҳбатлашдим. Гап чорвачиликка келганда ҳамсуҳбатларимнинг юзлари янада ёришиб кетди. Бош бухгалтер айниқса ҳозиржавоб, унинг хўжалик ишини миридан-сиригача биладиган, ўз ишига анча пухта-пишиқ йигитлиги кўриниб турарди. У чорвачилик кейинги йилларда фойдали тармоққа айланганлиги, чорва маҳсулотлари сотиш йиллик планлари аллақачон ошириб бажарилганлигини икир-чикиригача рақамлар билан исботлаб берди.

— Бунинг боиси, — деди бош бухгалтер, бизда чорвачиликка меҳр қўйган бутун-бутун оилалар бор. Сабаби: чорвачиликдан олинаётган ялпи даромад ва чорвадорларга тўланаётган иш ҳақининг ошганлиги, уларнинг турмуш маданияти тобора яхшиланиб бораётганлигидир. Масалан, Ҳасанбой Ҳайитматовлар оиласини олиб кўрайлик. Бу оилада тўққиз киши чорвачиликда ишлайди.

— Бир оилада тўққиз чорвадор?!

— Ҳа, шундай!

Оила бошлиғи серҳаракат, чайир, юзлари саратон қуёшидан қорайган, истараси иссиқ киши экан. У бизни хурсанд бўлиб кутиб олди.

«Ҳорманг, бор бўлингдан» сўнг Ҳасанбой ака бизни ўзи ишлаётган ферма юмушлари билан таништирди. Ёш бузоқчалар қандай қилса тез, дуркун-дуркун ўсишини ҳаяжонланиб сўзлаб берди. Чорвачилик ҳақида гап борганида у завқ-шавққа тўлиб-тошиб гапирар эди. Бундай табиий ҳаяжонланиш кишида ўз касбига қониқиш ҳосил қилгандагина пайдо бўлади.

— Ўттиз йилдан бери чорвада ишлайман, — дейди у. — Мен шунчаки тирикчилик нуқтаи назаридан ёки тасодифан эмас, балки ўзим ҳавас билан, орзу қилиб танлаганман бу касбни. Унинг қийинчиликларини ҳам, қувончли дамларини ҳам бошимдан кечирганман, Ёмон бўлмади. Кўриб турибсиз, бирор нарсага муҳтожлигимиз йўқ. Бугунги чорвадор бошқа касб эгалари олдида мағрурланса мағрурланадики, афсусланмайди. Даромадга келсак, йил сайин ортиб боряпти. Қисқаси ҳалол ишлаяпмиз, мўмай-мўмай даромад ҳам оляпмиз. Дарвоқе, оиламдагиларни сўрагандингиз. Ўғил, қизим, келинларим ҳам менинг касбимни танлашди. Аммо мен уларни чорвадор бўлинглар, деб мажбур қилганим йўқ. Ўзлари шуни хоҳлашибди. Демак, чорвадорлик ҳам ҳавас қилса арзийдиган касб экан-да. Мен шундай деб ўйлайман.

Оқилона гап. Дарҳақиқат, фарзандлар отанинг эл-юрт ўртасидаги иззат-ҳурматини кўриб, қалбдан ҳис қилиб туришибди. Оиланинг бугунги ҳурмати ҳам унинг кўпчилик олдидаги беминнат камтарона меҳнати туфайлидир. Чўпон таёғининг ерда қолмаслиги, ота касбининг улуғланиш боиси шундан.

Сиртдан қараганда Ҳасанбай Ҳайитматовнинг иши жуда жўнга ўхшайди. Унга янги туғилган бузоқларни олти ойгача онасидан ажратиб боқиб бериш топширилган. Аслида янги туғилган бузоқларни парваришлаш унчалик осон эмас. «Белгиланган рацион сал бўлса-да бузилса, ё озгина бепарволикка йўл қўйилса борми, бузоқчалар касалликка чалиниши, ҳатто нобуд бўлиши мумкин. Очиғини айтганда, бузоқбоқарлик катта ҳушёрликни талаб қилади. Ўз касбига қалбдан меҳр қўйган Ҳасанбой Ҳайитматов бу масъулиятли ишни муваффақиятли уддалаб келяпти.

Бу йил эса у ўзига топширилган 70 бош бузоқнинг бирортасини ҳам нобуд қилмай парваришлади. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти унинг бу меҳнатини муносиб тақдирлади. Партия ва ҳукуматимиз эса кўп йиллик меҳнатларини ҳисобга олиб унинг кўксига «Ҳурмат Белгиси» ордени тақиб қўйди. Бу мукофот ва олқишлар чорвадорлар оиласини янги меҳнат зафарларига руҳлантирди.

Оила бошлиғи бизни ўз хонадонига таклиф қилди. Ҳаммаёқ саранжом-саришта. Бутун оила аъзолари дастурхон атрофида даврa қуришди. Улар учун бугун байрам эди. Чунки колхоз правлениеси Ҳасанбой Ҳайитматовга мукофотга ярқираган «Москвич» машинаси берди. Ҳамқишлоқлари бири қўйиб, бири уни муборакбод қилишарди. Оила аъзоларининг қувончларини айтмайсизми, ҳаммасининг оғзидан «колхозга раҳмат» тушмайди.

Оила даврасида қизғин суҳбат бошланди. Ҳамманинг диққати оила бошлиғида. У етти ўлчаб бир кесадиганлардан эмасми, шошилмай, салмоқлаб сўз бошлади. У фарзандларидан миннатдор сўзларди.

— Одамнинг обрўйи, юртдаги ўрни, ҳамма-ҳаммаси пешона тери туфайли. Жонни қийнамасанг жонона қайда, деган нақлнинг маъноси ҳам шу. Оиламизда ҳеч кимнинг бу муқаддас қонунни унутишга ҳаққи йўқ.

Худди шундай. Унинг сўзини фарзандлар маъқуллашди, отанинг бу сўзларига барча қатъий амал қилади. Фарзандлар ўз вазифаларини виждонан, қойил қилиб бажаришяпти. Уларнинг бирортаси ҳам ўз ишидан қизариб, ер чизиб қолишгани йўқ. Ҳасанбой Ҳайитматовнинг турмуш ўртоғи Патмахон аяга ўн беш сигир бириктириб берилган. 1600 килограммдан сут соғиб олишга сўз берган. У сўзининг устидан чиққанига анча бўлди. Ая бу кўрсаткични йил охиригача 2000 килограммга етказмоқчи.

Уларнинг катта ўғли коммунист Собиржон — молбоқар. Ўғиллари Маматқобил, Маҳаммаджонлар бузоқбоқар. Келинлари Роҳилахон ва Махпиратхонлар эса машъал соғувчилар. Улар сигирлардан кўп сут соғиб олишда қайнонадан сира орқада қолишаётганлари йўқ. Ҳасанбой Ҳайитматовнинг қизи Қимматхон ҳамда унинг синглиси ҳам илғор сут соғувчилардан ҳисобланади. Уларнинг барчаси яхши хизматлари эвазига колхоз правлениеси томонидан бир эмас, бир неча бор қимматли совғалар билан мукофотланганлари бунинг ишончли исботидир.

Хўжаликда бу оилани ҳақли равишда элсеварлар дейишади. Бу оилани бошқаларга ибрат қилиб кўрсатишади. Обрўли, эътиборли, меҳнаткаш бу оила тиллардан тушмай қолди. Шунинг учун ҳам бугун бу оилани фақат «Пахтакор» колхозидагина эмас, балки бутун Хўжаобод районида барча танийди, ҳавас қилади.

Чорвадорлар оиласининг бу йилги мақсади айниқса қутлуғ. Бу, СССР ташкил этилганлигининг ярим асрлик тўйига муносиб оилавий тўёна ҳозирлаш, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда янги зафарларни қўлга киритишдир.

Қисқаси бу оила, унинг аъзолари босиб ўтган йўлга назар ташласангиз касбнинг яхши-ёмони йўқлигига, ҳаммаси инсоннинг меҳрига, садоқатига боғлиқлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз. Меҳнат кишининг ҳусни, камоли, обрў-эътибори деб, шуни айтишса керак-да!

Т. АШУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ТАРАДДУД

Ильич номли совхоз чорвадорлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик юбилейи йилида она-Ватанга 3550 центнер семиз гўшт, 1330 центнер жун, 19550 дона қоракўл тери етказиб беришга сўз бергандилар.

Совхоз меҳнат аҳли СССРнинг ярим асрлик байрамини меҳнатда янгидан-янги зафарлар билан кутиб олишга ҳозирланмоқдалар. Давлат тайёрлов пунктига пландаги 3550 центнер ўрнига 4017 центнер гўшт, 19550 дона ўрнига 24791 дона қоракўл тери топшириб, бу борадаги йиллик планларини муддатидан анча илгари адо этдилар. Совхоз чорвадорлари шу йилнинг биринчи ярмида қўлга киритган улкан ютуқлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар.

Ҳозир Фориш районидаги Ильич номли совхоз чорвадорлари чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, қишдан қўйларни семиз ва соғлом олиб чиқиш тараддудини кўрмоқдалар.

Ў. ДОСТОНОВ.

ВОЛГА БЎЙИДАГИ ЖАНГНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ

АФСОНА ВА ҲАҚИҚАТ

Таслим бўлган Берлинда сокинлик — узоқ кутилган ғалаба куни етиб келди. Генерал сафда турган жангчиларни кўздан кечириб, уч марта ярадор бўлганлиги тўғрисидаги белгиси бор солдатга яқинлашиб, фамилиясини сўради.

— Павлов, ўртоқ генерал.

— Павлов? Сени қара-ю, — кулди генерал, — «Павлов уйи»ни ҳимоя қилган сен эмасми?

— Худди шундай... Бу мен.

— Нега бунақа? — ҳайрон бўлди генерал. — Сен қаҳрамон-ку. Қаерларда юрибсан, орденларинг қани?

— Йўқ.

Генерал ўз кителидаги қаҳрамонлик Олтин юлдузини олиб:

Мана бу сенга, — дейди ва Павловнинг гимнастёркасига тақиб қўяди. Жангчини қучоқлаб ўпади.

Бу, Улуғ Ватан уруши йилларида тиллардан-тилларга кўчган Сталинград ҳимоячиси сержант Яков Павлов тўғрисидаги афсонавий жасорат ҳақида бир шингил, холос.

...Биз номи жасорат ва қаҳрамонлик рамзи бўлган баҳодир совет солдати билан гаплашиб ўтирибмиз. Уйнинг ойналари очиқ, унча катта бўлмаган топ-тоза ҳовлида қуёш нурлари чарақлайди. Болаларнинг кулгуси эшитилади. У ва унинг дўстлари бундан 30 йил муқаддам кўрсатган жасорат эндиликда афсонага ўхшаб кўринади. Ўрта бўйлик, қора сочларига кумуш оралаган уй эгаси — Павлов жуда меҳмондўст, одамшаванда, жуда самимий киши.

...Францияда чиқадиган сўл газеталардан бирининг журналисти Новгород шаҳрида бўлганида, Павловдан сўрабди:

—Айтингчи, Павлов, иккинчи жаҳон уруши йилларида дунёдаги барча матбуот ёзган сержант Павлов сизмисиз? Одамлар яшайдиган уйни даҳлсиз қалъага айлантирган киши сиз бўласизми?

— Ҳа, мен! — деб жавоб қилди Яков Федотович.

— Кечирасиз, ўша уйни неча кун ўз қўлингизда сақлаб тургингиз, жаноб Павлов?

— Қарийб икки ой.

— Вой-бўй..., — юракдан ҳайрон бўлди журналист ва қўшиб қўйди: қирқинчи йилда бутун Франция фашистларга шунча вақт қаршилик кўрсатолмаган...

Павлов ва унинг дўстлари қаршилик кўрсатишди, мардларча курашди. Афсонавий уйни кўкрак кериб ҳимоя қилишди, фашист деган зотни ўтказмади.

— Биласизми, — деди Павлов, — «Павлов уйи» тўғрисидаги ўша афсонадаги гапларнинг қарийб ҳаммаси тўғри. Лекин мен оғир ярадор бўлмаганман. Буларнинг ҳаммаси қўшинлар сафи олдида эмас, дивизия штабида бўлган эди. Василий Иванович Чуйков мен билан суҳбатлашганди. У менга «Олтин юлдуз»ни урушдан сўнг топширди.

Уйга почтальон кириб келди. У бир қанча хатларни Павловга топширди. Конвертларда бир хилда, қисқагина адрес ёзилганди: «Новгород, Сталинград қаҳрамони Я. Ф. Павловга». Ҳар куни ана шундай хатлар Хабаровск ва Ставрополдан, Минск ва Кўкчатовдан... келиб туради. Кўпчилиги мактаб болаларидан. Улар Павлов ҳамда дўстларининг жасорати билан фахрланишади. Ўзларининг ҳаёти ва ўқиши ҳақида ёзишади. Пионер отряди ёки дружинасини Павлов номига қўйишни сўраб мурожаат қилишади. Улар ўзларини Павловдек қилиб тарбиялашни истайди. Украинадан, Юрий Гагарин номли пионер отрядидан келган хатда, хусусан, бундай дейилган: «Биз сиз каби чаққон, довюрак бўлишга қасамёд этдик, ҳеч нарсадан қўрқмасликка, агар керак бўлса Ватан учун жон фидо қилишга ҳам тайёр туришга онт ичдик».

Юзларча хатлар... Айниқса Сталинград жангининг 30 йиллиги арафасида ана шундай хатлар кўплаб келиб турибди. Хатларга жавоб қайтариш керак. Павловнинг бир ўзи бунга улгура оладими? Рафиқаси Новгород институтининг ўқитувчиси Нина Александровна ҳамда ўғли шу институт студенти Юрий ёрдамлашишади.

Полкдошларидан ҳам хат-хабарлар келиб турибди. Улар солдатчасига, қисқагина, соддагина қилиб ёзишган. Бундай хатлар кўп эмас, негаки, кўпгина жангчилар ғалаба тонгигача яшай олмадилар. Сталинграддаги «9 Октябрь» майдонидаги уйда мудофаа маррасини биринчи бўлиб эгаллаган тўрт кишидан В. С. Глушченко урушдан қайтди, холос. «Павлов уйи»га кейинчалик келган жангчилардан Орёл областидан пулемётчи Воронов, татар йигити Рамазонов ҳам тирик, улардан хат келиб турибди. Собиқ батальон командири Жуков, рота командири Дорохов ҳам хат орқали Павлов билан алоқа қилиб туришибди. Яков Федотович урушда танилган саркардалардан бири А. В. Родимцевдан хат ва телеграммалар олиб турибди. КПСС XXII съездида ва Сталинград жангининг 25 йиллиги байрам қилинган кунда у 64-армиянинг собиқ қўмондони В. И. Чуйков билан икки марта учрашди. Бу армия Волга бўйи шаҳрини мудофаа қилган эди. Яков Федотович ана шу учрашувларда тушган фотосуратларини авайлаб асрамоқда.

Яков Федотович Павлов урушдан сўнг Валдай район ижроия комитетида ишлади. Партия олий мактабини тамомлаганидан сўнг Валдай район партия комитетининг секретарлигига сайланди.

Собиқ солдат ҳозир Новгород шаҳридаги заводларнинг бирида таъминот бўлими инженери бўлиб ишлаётир. У тинчликни ҳимоя қилиш область комитетининг раиси. Пионерлар ва мактаб болалари, комсомол ва ёшлар билан тез-тез учрашиб туради.

В. ЧЕРНЯЕВ,
ТАСС мухбири.

НАВОИЙ ЖАҲОН АДАБИЁТИ КЎЗГУСИДА

«Жаҳон адабиёти», «жаҳон маданияти» деган тушунча гарчи кейинги асрларда пайдо бўлган эса-да, аммо дунё халқлари адабиёт соҳасида, маданият соҳасида қадим даврлардан бошлаб ҳамкорлик қила бошлаганлар. Бу ҳамкорлик, бир-биридан ўрганиш турли йўллар билан борган. Масалан, Ҳиндистонда «Калила ва Димна» деган ажойиб китоб пайдо бўлгани ва уни ҳинд подшолари ниҳоятда сир сақлаётганларини эшитиб, Эрон подшоси Анушервон (VI аср) уни қайси йўл билан бўлса ҳам олиб келиш учун Барзуя исмли табибини махсус равишда юборади. Афсонага қараганда, Барзуя бу топшириқнинг уддасидан чиққан ва китобни келтириб, форс тилига ўзи таржима қилган, ундан ўз халқини, кейинчалик бошқа бир қанча халқларни баҳраманд этган.

Қадим вақтлардан бошлабоқ юнон олимлари ва шоирларининг асарлари Осиё мамлакатларида кенг маълум бўлиб, шарқ олимлари ва ижодкорлари асарлари эса Европа мамлакатларида тарқала бошлаган. Масалан, Абу Райҳон Беруний юнон ва рим олимлари асарлари қаторида Гомер асарлари билан ҳам таниш бўлган, ҳатто ўз асарида улардан шеърий кўчирма ҳам келтирган. Ибн Сино нинг «Ал-Қонун» асари эса Европада XV асрда ўн олти марта, XVI асрда йигирма марта нашр этилган. Бутун инсоният тараққиётида бир халқнинг маданий илмий нашриёти бошқа халқларнинг илмий, маданий ривожига ҳам йўл очган. Маданий-илмий ҳамкорлик халқларнинг ўзаро муносабатларида бора-бора қонуният тусини олиб, жаҳон маданияти шу асосда бойий бошлаган. Алишер Навоий достонларидан «Сабъаи сайёр»нинг 1557 йилда яъни шоир вафотидан 56 йил ўтибоқ италия тилига таржима қилиниши ва Венецияда нашр этилганлиги бунга яна бир далилдир.

Жаҳон адабиёти ҳақида гап борганда, шубҳасиз, шуни эсда тутиш лозимки, бу адабиёт ўз мақсад ва интилишлари билан фақат ўз халқига эмас, балки том маънода ҳамма халқларга хизмат қилган, ҳамма халқларнинг манфаатларини кўзда тутган, дунё халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларнинг тараққий этишига ўзининг маълум ҳиссасини қўшган, энг талантли ва илғор ижодкорларнинг асарлари ҳисобигагина ривожланган. Дунёнинг маданий халқлари ўтмишда бундай санъаткорларни кўплаб етказган.

XX асрда дунё халқлари ўртасидаги ҳамкорлик фан ва техниканинг, қатор мамлакатларда юз бераётган социал тараққиётнинг, айниқса бизнинг мамлакатимизда юз берган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шарофати билан тобора кенгайиб бормоқда. Бу ҳол адабиёт соҳасида ҳаммадан ҳам яққолроқ кўзга ташланади. Кишиларни жаҳон адабиётининг энг яхши ютуқлари асосида интернационализм руҳида тарбиялаш бизнинг Совет Ватанимизда коммунистик қурилишнинг муҳим бир соҳасидир. Бунда бир неча йиллардан буён Москвадаги «Художественная литература» нашриёти томонидан «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» сериясида дунё классиклари асарларининг мунтазам нашр эттирилиши жуда катта роль ўйнамоқда. Масалан, шу кутубхона чиқараётган китобларнинг биринчи сериясида қадим Миср шеъриятидан, Гомернинг «Иллиада» ва «Одиссея» сидан бошлаб XVIII аср рус поэзиясигача, Д. Дефо, Ж-Ж Руссо, Д. Свифт, Г. Фильдинг, Ф. Шиллер асарларигача бўлган энг яхши намуналар нашр этилган ва нашр этилмоқда.

Ўзбек китобхонлари учун алоҳида қувончли томони шундаки, бу «Жаҳон адабиёти кутубхонаси»нинг шу йил нашрдан чиққан 26 томи ўзбек адабиётининг асосчиси улуғ Алишер Навоий достонлари асосида тузилган. Уч юз минг нусхада рус тилида чиққан бу нашр ўзбек адабиётининг шоҳ асарини бутун дунё халқлари орасида тарғиб ва ташвиқ этишда беқиёс аҳамиятга эга эканини ортиқча шарҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ.

Томни филология фанлари доктори, таниқли адабиётшунос олим Азиз Қаюмов тузган. Китоб В. Й. Зоҳидовнинг Навоий ҳаёти ва ижоди ҳақидаги мазмунли сўз бошиси билан очилади. 47 босма листдан ортиқ ҳажмдаги бу том*) асосан Навоийнинг «Ҳамса»сига кирган достонларидан ташкил топган бўлиб, достонлар маълум миқдорда қисқартириб берилган. Бунда «Ҳайратул-аброр» ва «Садди Искандарий» достонлари машҳур рус шоири В. Державин таржимасида, «Фарҳод ва Ширин» Л. Пенковский таржимасида, «Лайли ва Мажнун» билан «Сабъаи сайёр» эса С. Липкин таржималарида тақдим этилган.

Маълумки, Навоий ўз авлодларига жуда катта адабий мерос қолдирган. Лекин «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» сериясида улуғ шоирни «Хамса» достонлари мисолидагина намоён қилиш тўғрими? Бу саволга биз ижобий жавоб берамиз. Чунки ўзбек адабиётида Навоий қандай алоҳида ўрин тутса, «Хамса» Навоий ижодида шундай ўрин тутади. Гарчи шоир «Хамса»га кирган беш достонни жуда қисқа муддат — икки йил ичида ёзган бўлса ҳам, бироқ худди шу беш достон унинг гениал шеърий талантини бошқа асарларига нисбатан ҳар томонлама эркин ва тўла ифодалайди. Ғоявий-тематик жиҳатдан ҳам, шаклан ҳам унинг бу ҳар бир достони шарқ достончилигининг энг юксак, мукаммал намунаси бўлиб, шоирнинг ўзи ҳам бу асарларнинг аҳамиятини тор миллий рамкада эмас, балки кенг миқёсда, тўғрироғи, жаҳон миқёсида белгилаган. У «Хамса»ни ёзиб туғаллар экан, бу улкан адабий обидани яратиш ҳамманинг ҳам қўлидан кела бермаслигини, бу асар турклар (атрок)гагина эмас, ҳатто эроний (ажам) арабий халқларга ҳам манзур бўлганини, уларни ҳатто ҳайратга солганини шундай ифодалаган эди:

Йўқ атрок аро бирда онча
билик,
Ки бу навъ улуғ ишга
урғай илик.
Не атрокким, ҳам ажам,
ҳам араб
Кўрарлар бу ишни ажабдин
ажаб.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, мазкур томда достонлар қисқартириб берилган. Лекин бу қисқартиришлар достонларнинг асосий ғоявий-бадиий йўналишини томда мумкин қадар тўла сақлаб қолишга путур етказмаган. Бунда бирон боб тушириб қолдирилар экан, унинг ўрнида шу бобнинг қисқача мазмуни айтиб қўйилган. Масалан, «Сабъаи сайёр»да якшанба куни олтин саройда, душанба куни яшил рангдаги гумбаз остида, жума (одина) куни кофур ранг қасрда Баҳром эшитган ҳикоялар берилган, холос. «Ҳайратул-аброр»да тушириб қолдирилган мақолатларнинг сарлавҳадаги мазмунигина қайд этилган. Шунинг ўзидан ҳам тушириб қолдирилган бобда нима ҳақида гап борганлиги англашилиб туради, китобхон асарнинг композицияси, тематикаси ҳақида бундан маълум даражада тасаввур ҳосил қила олади.

Китоб охиридаги қайдлар ва изоҳлар ҳам жуда ўринли бўлиб, улар бундан беш аср олдин ижод қилган шоирнинг асарини ҳар қандай ўқувчи тез тушуниб олишига ёрдам қилади.

Бу ноёб нашрда Навоий достонлари бўйича XV асрда ишланган ажойиб миниатюралардан ажойиб намуналар берилгани кўзларни қувонтиради. Бу миниатюралар достонлардаги қатор образ ва эпизодларни тушуниб олишни анча осонлаштиради. Лекин бу миниатюралар қаердан олингани, кимлар томонидан чизилгани, ҳозирда қаерда сақланаётгани ҳақида ҳам маълумот бериб кетилганда ёмон бўлмас эди.

Биз бу ўринда таржималарга баҳо бериб ўлтирмоқчи эмасмиз. Бу таржималарга мутахассислар ўз вақтида муносабат билдиришган ва ҳозир ҳам билдиришмоқда. Биз таржималар ҳақида умуман ижобий фикр айтиш билан бирга, уларнинг айрим жойларида баъзи ноаниқликлар, оригиналдан узоқлашиш ҳоллари ҳам борлигини таъкидлаб ўтишни истар эдик. Масалан, Навоий «Сабъаи сайёр» достонини ёзиб туғаллар экан, ўз асарининг дунёдаги барча халқларнинг юрагидан жой олишини орзу қилиб шундай дейди:

Халққа зеби торак айла они!
Ўқиғанға муборак айла они!
Етти афлотни анга ёр эт!
Етти иқлим элин харидор эт!

Таржимон шоиримиз С. Липкин бу байтларни қуйидагича таржима қилган:

Да будут всем стихи мои
нужны,
Да будут с ними семь небес
дружны,
Да будет их друзьями полон
свет,
А покупателями — семь
планет.

Шоир бу ўринда Навоий сатрларининг мазмунини, ундаги шеърий ҳароратни беришга анча уринган, ҳатто олдинги сатрларда маҳорат кўрсатган. Аммо унинг охирги мисрадаги «етти иқлим» сўзларини «етти сайёра» деб берганлиги асло тўғри бўлмаган. Навоий бу ўринда қандайдир мавҳум осмоний орзуни эмас, балки амалга ошиши мумкин бўлган конкрет нарсани орзу қилмоқда. Шунинг учун ҳам таржималар таржимонлар томонидан оригиналга таққослаб, яна ҳам жиддийроқ кўриб чиқилиши керак эди. Чиндан ҳам бугун шоирнинг орзуси амалга ошиб, унинг асарларини дунёнинг барча халқлари — эллар, элатлар ўқимоқда, унга тобора муҳаббати ортмоқда. Ер юзининг энди бирон бурчаги йўқки, унда улуғ шоирни билмасинлар! Бу томнинг нашр этилиши эса шоирнинг шуҳратига яна шуҳрат қўшади.

Хуллас, Навоий достонларининг «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» сериясида нашр этилгани маданий ҳаётимизда катта воқеадир. Биз истардикки, келажакда ушбу серияда ўзбек адабиётига оид Юсуф Хос Ҳожиб томонидан яратилган «Қутадғу билиг», Заҳириддин Муҳаммад Бобирнинг «Бобирнома» каби асарлари, Абдулла Қодирий, Ойбек романлари, Хоразмий, Лутфий, Гадойи, Турди, Машраб, Мунис, Огаҳий, Махмур, Муқимий, Фурқат, Ҳамза, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, М. Шайхзода каби шоирларимиз шеърларидан ташкил топган ўзбек шеърияти антологияси ҳам нашр этилса!

А. ҲАЙИТМЕТОВ,
филология фанлари доктори.

*) Алишер Навоий. Поэмы. Перевод со староузбекского. Издательство «Художественная литература», Москва 1972. Вступительная статья В. Захидова. Составление А. Каюмова. Редактор Ю. Розенблюм. Тираж 300.000 экз. Цена 1 р. 93 к.

МЕРГАН ҚИЗ

СПОРТГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

У отасини кўрмаган, меҳрига қонолмаган. Қўлидан тутиб, биргаликда сайр қилолмади. Ардоқланган болалигининг шодон кулгилари билан отасини мамнун этолмай қолди. Падарининг нигоҳига эсини танигандагина дуч келди. Оддий кўзлар суратда: «хўш, она қизим» деяётгандай маъноли тикиларди...

Осиё бу суратни илк кўришимас. Лекин бунчалик хаёлларга берилмаганди. Отасининг жанг майдонида ҳалок бўлганини эшитиб қайғирди. Бироқ, падарининг Ватанимиз, халқимиз озодлиги йўлида, бугунимизнинг тинчи ва фароғати деб мардларча қутлуғ қон тўккани Осиёга таскин бергандай бўлди. Қизнинг фикрини дайди ўқдан йиқилган ота руҳини қандай шод этсамикин, қайси ютуқларимни унинг хотирасига бағишласамикин, деган ўйлар чулғаганди.

Шу пайт Осиё акаси Парвознинг спорт милтиғидан отиб кўрмоқчи бўлганини эслади-ю, калаванинг учи топилгандай бўлди. Хаёлида унга ўшанда нишон ўрнида отасини қурбон этган газанда тургандек кўринганди.

— Тамом, — деди у ўзига-ўзи шундан кейин, — топдим, мерган бўламан.

Аммо, ширин хаёллар билан бошланган мерганлик осмонмасди. У, устозларининг айтганига қанча қулоқ тутмасин, нишонга тегиши қийин эди. Гоҳ милтиқ қўндоғи елкасидан сакраб кетар, гоҳ энди тепкини босай деганда қўллари қалтираб қоларди. Оқибатда ўқ ҳавода изсиз йўқоларди. Орадан кунлар ўтаверди. Машқларнинг нафи йўқдек эди. Осиё ҳайрон:

— Наҳотки, бари зое кетса? Умидларим пучга чиқадими? Йўқ-йўқ! Уриниш керак. Ахир, мерганликда ҳаяжонланиш ярамайди, деган гаплар шунчакимасдир.

Умидсизланмади. Ўзини қўлга олишга ҳаракат қилди. Синчков қиз нишонга олиш усталарининг отишини қунт билан кузатди. Ўзи тепкини оҳиста босиш кераклигига, энг муҳими, нафасни ростлаб олишга эътибор берадиган бўлди.

— Ўша кезлар, шундай оппа-осон отишларга бош қотирганимни эсласам кулгим келади, — дейди Осиё дугонаси Валя Комиссароваrа кўз қирини ташларкан.

— Бўлмаса нима сенга, — жавоб қилади Валя милтиқ затворини торта туриб, — олма пиш, оғзимга туш экан-да!

— Жон куйдирмасанг... — Осиё айтмоқчи бўлганини Комиссарова улаб кетди.

— Ҳа-да, тоққа чиқмасанг, дўлана ҳам йўқ.

Ёшларнинг шўх кулгиси шарақлаган ўқ товушига қўшилаёзди.

Мерганликка астойдил ихлос қўйган Осиё энди муваффақиятнинг сири нимадалигини яхши биларди; милтиқнинг нишонга олиш нуқтаси-ю мушкаси ва «ўлжа». Ана шу уч нуқтани бир чизиққа олиш ҳаддини олган қиз ўз ютуқлари билан эътибор қозона бошлади. У кейинчалик пистолетдан отишга ҳавас қўйиб қолди.

— Пистолетдан нишонга олиш бир оз қийинроқ. Отилган ўқ мўлжалга тегавермайди. Аммо, гашти бўланча, — дейди Осиё отиш майдончасига янги келганларга. Ҳа, бир вақтлар нишонга тўғри отолмай юрган қизни орқа қилиб келаётганлар сафи кенгайяпти. Ғазалкентлик мерган бугунги кунда Бўстонлиқдагина эмас, областда ҳам танилган. Уни салкам мастерликка номзод деб бежиз айтишмайди. Уч йилдан бери Тошкент область қишлоқ мерганлари орасида биринчиликни бермай келяпти.

Моҳир пахтакорчи ўтган йили республика мусобақасида муваффақият қозонди. У Шаҳрисабзда аёлларнинг II спартакиадасида иштирок этиб, пистолетдан отишда икки машқ бўйича 2-3-фахрли ўринга кўтарилди. Осиё катта спортда Совет Иттифоқининг олтин тўйига ўз ғалабаси билан ҳисса қўша олди. Кўҳна Самарқанддаги республика биринчилигида иккинчи ўринни олиб қайтди. Ғазалкентлик қиз бу гал ҳам иккинчи ўринни олган бўлса-да, ўзида йўқ хурсанд эди. Чунки, уч йилдан буён ўзолмай доғда юрган сурхондарёлик Левиковани орқада қолдирганди.

Мергандан зийрак, чаққон ва ўткир нигоҳли бўлиш талаб этилади. Осиё Улмасбоева ана шундайлардан. Болаликдан қўлига милтиқ тутган спортчи ҳозир ҳам ҳар бир ютуғини ўз отаси суратини кўксига босиш билан нишонлаб турибди. Уста мерган Ғазалкентда район қишлоқ хўжалик бошқармасининг кадрлар тайёрлаш бўлимида инженер. Баъзилар унинг ишга бориши, мерганлик қилиши ва уйда оналик қилишига улгурганидан ажабланишаркан. Лекин ўзининг тан олишича уй юмушларига ҳам, бола тарбиясига ҳам, ишга ва севгани мерганликни ҳам қўймаслигига фақат спорт кўмакчилик қиляпти. Чунки, буларни тартиби билан бажариш учун кишига яхши кайфият, тетик ва бардамлик зарур. Шунинг учун ҳам тоғ ҳавосидан баҳра олаётган қиз спорт билан бир умрга ошно бўлишга аҳд қилган.

Ҳ. НОСИРОВ.

Суратда: ғазалкентлик мерган Осиё Улмасбоева милтиқдан нишонга олмоқда. Автор фотоси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.35 — ТОШКЕНТ. 17.40 — Мультфильм. 17.50 — «Орзу». 18.30 — Социализм дунёси (Москва). 19.00 — «Звезда Востока» журнали саҳифаларида. 19.40 — Ахборот. 20.00 — Ленинча миллионлар университети (Москва). 20.30 — Дўстлик экрани 22.00 — «Вақт» 22.30 — Ахборот. 22.45 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.35 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Фильм-концерт. 19.55 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 20.25 — МОСКВА. **Олти ошиқ** (телеспектакль). 22.00 — Телефильм. 22.30 — **Хоккей:** «Динамо» — СКА (Ленинград). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Фильм-концерт. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — Музикали кўрсатув. 21.50 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23, 25/XI да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Самандар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/XI да **Лақма,** 24/XI да **Ажаб савдолар,** 25/XI да **Фарғона тонг отгунча.**

КИНО

Қилич таққан авлиё — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). ҲАМЗА номли, «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Аёллар ва берсальерлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Сен ва мен — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Ижорск батальони — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Хатабала — НАВОИЙ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

19 лар комитети — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ПЛАНЕТАМИЗДА

* Социализм одимлари
* ЮНЕСКОнинг янги аъзоси
* Савдо марказида ёнғин
* Иғвогарликлар давом этмоқда
* Шимолий Ирландия фожиаси

ПОЛЬША ЯНГИЛИКЛАРИ

БАЙРАМ ПРОГРАММАСИ

Польшада СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик байрамига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Байрам муносабати билан мамлакат пойтахти катта программа тузиб чиқди. СССР ёрдами билан қурилган завод ва фабрикалар ҳам олтин юбилейни кутиб олиш юзасидан ўз планларини тузиб чиқишди.

Катта байрам программасида ишчи коллективларининг совет қурувчилари билан учрашувлари кўзда тутилган. Варшавадаги енгил автомобиллар заводи қурилиши, «Варшава» металлургия заводи, уй қурилиш комбинати, ядро тадқиқот институти, Новотки номли комбинат, маданият ва фан Саройи коллективларининг байрам программалари айниқса ранг-барангдир.

Амалга ошириладиган маданий тадбирлар байрам иштирокчиларида катта таассурот қолдиради.

Польшадаги бошқа кўпгина шаҳарлар ва корхоналар СССР 50 йиллиги муносабати билан катта байрам программаларига эга. Масалан, Катовицада рус ва совет музикасининг катта халқаро фестивали ўтказилади. Унда таниқли симфоник ва камер оркестрлари, шунингдек оммабоп ашулалар ансамбли иштирок этади. СССРдан жаҳонга таниқли Свешников хорининг чиқиши планлаштирилган. Грудзёндзеда «Космонавтлар куни» ташкил этилади. Влоцлавкда «Жаҳонни ларзага келтирган кунлар» деган китоб экспозицияси ўтказилади. Зеленогурск воеводлигида эса «Дўстларимиз мамлакати» деган мавзуда мактаб болаларининг расмлари конкурси ўтказилади.

Киевдаги Иван Франко номли украин драма театри Краков шаҳрида томошалар кўрсатади. СССРнинг 50 йиллиги билан боғлиқ бўлган турли тантана ва тадбирлар Гданск портида 1973 йилнинг 15 апрелига қадар, яъни, ана шу йирик кемасозлик корхонасига Владимир Ильич номли берилганига олти йил тўлган кунга қадар давом этади.

ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ

ВАРШАВА. Гливицк заводининг техника ускуналари устахонасида Владимир Ильич Ленин ҳайкалини қуйишга киришилди. Бу ҳайкал келаси йил Янги Гутада очилади. Ана шу монументнинг бўйи 6,5 метр, оғирлиги эса 6,5 тонна бўлиб, у бронзадан қуйилади. Ҳайкал профессор Мариан Конечний лойиҳаси асосида тайёрланмоқда.

Гливицкдаги техника ускуналари заводи кема насослари ҳамда кўтаргич кранлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Айни вақтда у Польшада бронзали ҳайкаллар қуйиш бўйича энг катта устахона ҳисобланади. Кейинги йилларда Польшада ўрнатилган бронзадан қуйилган катта ҳайкалларнинг барчаси ана шу завод маҳсулотидир.

(Интерпресс).

Чили пойтахтининг меҳнаткашлари иғвогарларга, реакционерлар ва фашистик элементларга зарба бериш ва халқ ҳукуматини қўллаб-қувватлаш учун кўчаларга чиқдилар. Суратда: Халқ бирлиги ҳукуматини қувватлаш учун кўчаларга чиққан намойишчилар Сантьягонинг марказий майдонидан ўтиб бормоқдалар. АДН—ТАСС фотоси.

ҲИНДИСТОН. Деҳлида «Азия-72» халқаро ярмаркаси очилди. Ярмаркада жаҳоннинг 50 мамлакати, шу жумладан СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар қатнашаётир. Суратда: ярмаркадаги СССР павильонида.

А. Солодов фотоси, (ТАСС).

САМОЛЁТ БЕЛФАСТГАЧА...

«Руде право» газетаси ўз мухбирининг Ольстердан ёзиб юборган репортажини босиб чиқарди. АПН газетхонларга шу репортажни қисқартган ҳолда ҳавола қилаётир.

Лондондан Белфастга учувчи самолёт одам билан лиқ тўла. Отпускалар даври тугади. У ерда, Ирландиянинг шимолида бизни нималар кутаётган экан? Бу саволга йўловчилардан бирортасининг тўла ишонч билан жавоб қайтариши амри маҳол эди.

Мана, биз Белфаст аэродромидамиз. Ольстер билан дастлабки танишув. Ниқобли кийимдаги солдатлар ва «қизил қалпоқ»ли — десантчилар аэропорт биносини ўраб туришибди.

...Машинамиз Белфастнинг ичкарисига кириб бормоқда. Синдирилган дераза ойналари, ёндирилган уйлар, тиканли сим ўрамлари, баррикадалар кўзга ташланади. Кўчалар бўм-бўш. Ҳар замонда йўловчига дуч келамиз. Кечқурунлари Белфастда иложи борича уйларидан узоқроқ кетмасликка ҳаракат қилишади. Шаҳар бўйлаб «жиплар» ва бронетранспортерлар патруллик қилиб юрибди.

Мен жойлашган «Европа» меҳмонхонаси атрофи бинодан ўн метрлар чамаси нарида тиканли сим билан баланд қилиб тўсилган. Меҳмонхонага биргина йўл орқали кирилади. Ана шу йўлакка иккита (бири — эркаклар, иккинчиси — аёллар учун) будка ўрнатилган бўлиб, у ерда меҳмонларни жиддий тинтувдан ўтказишади. Суиқасд қилинишидан қўрқишади. Кеча қўшни меҳмонхонада портлаш юз берган экан. Бу Ольстердаги сиёсий курашнинг фожиали оқибати, холос.

Зўравонликка қарши зўравонлик, кучга қарши куч ишлатилади. Ирландиянинг юз йиллик тарихи, халқнинг озодлик йўлидаги кураши бу ҳақиқатни тасдиқлаб турибди. Ҳосилдор ерлар ва яйловларга эга бўлган бу орол қароқчилар ва босқинчиларнинг чексиз ҳужумларини ўз бошидан кечирди.

Британияликлар XII асрда ирландларни бўйсундирдилар. Ўшандан буён Ирландия тарихи-фожиалар занжирини эслатади. Бу занжир миллий озодлик учун кураш ва шафқатсиз репрессиялар, инглиз мустамлакачиларига қарши қўзғолон ва диний низолардан иборат. Шимолий Ирландия эллик йилдан буён Қўшма Қироллликнинг бир бўлаги ҳисобланади. Ана шу давр ичида Ирландия ҳукуматида фақат «жигарранглар» орденининг аъзоларигагина муносиб ўрин бериляпти. Орденнинг раҳбарлари эса саноат ва аграр буржуазиянинг энг бой ва ўта реакцион қисмидан чиққан бўлиб, улар диний қарама-қаршиликдан синфий сиёсат қуроли сифатида фойдаланмоқдалар. Бу борада Шимолий Ирландияда истиқомат қилувчи протестантларнинг католикларга нисбатан кўплиги уларга қўл келяпти. Протестантларнинг ана шу устунлигини бугунги кунда фақат сўз билан эмас, қурол ёрдами билан ҳам исботлашга уринишмоқда...

Мен шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечираётган эдим. Яқинроқдаги постларнинг биридан Британия армиясининг сержанти чиқиб, йўлимни тўсди. Ўқ ўтмас камзул кийган, ниқобли формада, бошида пўлат шлём, шлёмнинг юз қисмига ўқ ўтмас шиша қопланган. Елкасига резина ўқ отадиган калта милтиқ осиб олибди, қўлида эса автомат. Сариқ бакенбарди (чекка соқоли) иягигача тушган, енглари шимарилган, қўлларига алланарсаларни ўйиб ёзибди. Фотоаппаратимга тикилганича сўради:

— Шу ерликмисиз?

— Йўқ, чет эллик журналистман.

— Ҳужжатлар борми?

Мен паспортимни кўрсатдим.

— Чехословакия? Бу нима дегани? (Нима бало, жиддий гапиряптими? — деб ўйлайман. Лекин Шимолий Ирландияда инглиз солдатлари билан ҳазиллашиб бўлмайди).

Унга тушунтира бошладим:

— Марказий Европадаги мамлакат.

— Ҳа...

Унинг «ҳа»си ишончсизроқ эшитилди. Кейин сержантнинг юзи ёришгандай бўлди. Эслади шекилли!

— Сиз ғарбий германиялик журналистлар группасиданмисиз?

— Йўқ, бу ерда мен бир ўзимман.

— Ундай бўлса, анави кварталга боришингизни маслаҳат бермайман, — дея у шаҳарнинг католиклар истиқомат қилувчи Богсайд ва Крегген маҳаллаларини кўрсатди. (Сержант куннинг ярмини ўша ерда ўтказганимни ва кишилар билан ҳеч қандай борди-келдисиз гаплашганимни билмайди. Афтидан, инглиз солдатларининг фикри бутунлай бошқачага ўхшайди).

— Огоҳлантирганингиз учун ташаккур.

— Кетишингиз мумкин. Мана бундан эса (у фотоаппаратимни кўрсатди) фойдаланмаганингиз маъқул. Командиримиз хуш кўрмайди.

Кейинчалик мен Шимолий Ирландияда бундай огоҳлантиришларга жуда кўп дуч келдим...

[«РУДЕ ПРАВО» — АПН].

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ТОКИО. Япония телефон-телеграф корпорациясининг ходимлари иш ташладилар. Забастовка тўрт соатдан 8 соатгача давом этди. Ана шу ходимларнинг касаба союзи ўз сафларида тўрт минг кишини бирлаштиради. Иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этмоқдалар.

◆ БРЮССЕЛЬ. Бельгияда ёққан қалин қор, баъзи районларда жала-ёмғирлар кўпдан-кўп автомобиль фалокатларига сабаб бўлди. Бельгия йўлларида ўтган шанба билан якшанбанинг ўзидагина 20 киши нобуд бўлди, кўп кишилар жароҳатланди.

◆ БУХАРЕСТ. Руминияда оммавий «Дойна» хорининг 75 йиллигига бағишланган байрам бўлиб ўтди. 1897 йилда ташкил этилган хор жамияти анъаналарининг давомчиси бўлмиш ушбу коллектив румин халқ қўшиқларини йиғиш ва оммалаштириш борасида катта иш бажариб келмоқда. Юбилей муносабати билан хорга маданият ва социалистиқ тарбия кенгашининг фахрий дипломи, хор қатнашчиларига эса «Оммавий маданият илғори» значоклари берилди.

◆ ДАМАШҚ. Исроил ҳарбийлари Сурияга қарши янги қуролли иғвогарлик уюштирди.

Сурия Араб Республикаси ҳарбий вакилининг хабарларига кўра, Исроил самолётлари ўт очишни тўхтатиш чизиғи яқинида Сурия қўшинларининг олдинги позицияларини бомбардимон қилган. Суриялик бир солдат ярадор бўлган.

Кейинчалик Исроилнинг бир группа бошқа самолётлари Женин аҳоли пунктини бомбардимон қилди. Сурия ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари ва зенит артиллерияси ҳаво қароқчиларини тумтарақай қочишга мажбур қилди.

Суриянинг оғир артиллерияси иғвогарликка жавобан Исроил қўшинларининг босиб олинган Голан тепалигидаги Мансур ва Жебин районларидаги позицияларига қарата ўт очди.

◆ СИНГАПУР. Сингапурнинг янги йирик савдо маркази очилганидан сўнг ярим соат ўтгач, унда тўсатдан ёнғин чиқди. Аланга бир неча юзлаб харидор савдо қилиб турган вақтда кўп қаватли бинонинг ҳаммасини эгаллади. Унга яқин ўт ўчириш командаси ходиса рўй берган жойга шошилинч равишда етиб келди, Аммо улар ёнғинни ўчиришга муваффақ бўла олмадилар. Тез орада савдо марказининг томи қулаб тушди, шундан сўнг тахминан бир соат ўтгач ёнғин ва кучли шамол савдо марказини тутаб ётган вайронага айлантирди.

Дастлабки маълумотларга кўра, ўнга яқин киши ҳалок бўлган.

◆ ГААГА. Ғарбий Европа мамлакатлари ташқи ишлар министрларининг бу ерда очилган кенгашининг биринчи куни хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан чақириладиган Умумевропа кенгашига тайёргарлик масаласини муҳокама қилишга бағишланди. Министрларнинг қисқа баёнотлари уларнинг Хельсинкида кўп томонлама ўтказиладиган маслаҳатлашув олдидан бу масала ҳақида ягона йўлни ишлаб чиқа олмаганликларини кўрсатди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Нью-Жерси штатининг Жерси-Сити шаҳридаги молларни ўрайдиган идиш фабрикасида чиққан ёнғин иккита турар-жой кварталига тарқалди. Ёнғинни ўчириш учун шаҳарнинг 700 ўт ўчирувчиси жалб қилинган бўлса-да уни ўчириш учун олти соат вақт кетди. Натижада 30 дан ортиқ бино ёниб кетди, ўнлаб оилалар бошпанасиз қолди. Аҳоли ўртасида ярадор бўлганлар бор. (ТАСС).

ГДР ЮНЕСКОГА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 21 ноябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи бош конференцияси (ЮНЕСКО)нинг XXVII сессияси қатнашчилари бугун Германия Демократик Республикасининг шу ташкилотга қабул қилиш ҳақидаги илтимосини қондириш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар. ЮНЕСКО ижроия кенгашининг мажлисида сўзга чиққан раиси П. Кирпал ижроия кенгаши Германия Демократик Республикасини ЮНЕСКОга қабул қилишни бош конференцияга тавсия этишга бир овоздан қарор берганлигини хабар қилди. У ЮНЕСКОнинг универсал ташкилот бўлишини таъминлаш учун бу қарор муҳим эканлигини таъкидлади.

Мажлисда раислик қилган Т. Хагивара (Япония) бош конференция делегатларига ижроия кенгашининг резолюциясини маъқуллашни таклиф этди. Германия Демократик Республикасини қабул қилиш тўғрисидаги резолюция бутун залнинг гулдурос, давомли қарсаклари остида маъқулланди.

ГДР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Э. Мольдт мажлисда Германия Демократик Республикаси номидан гапирди. У ана шу қарор қабул қилинганлиги учун қизғин ташаккур билдирди.

САМАРАЛИ ЯКУНЛАР

ГАВАНА, 21 ноябрь. (ТАСС). Куба пойтахтида революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг миллий ассамблеяси очилди. Бу ассамблея меҳнаткашларнинг энг йирик оммавий ташкилоти бўлиб, ўз сафларида тўрт миллиондан ортиқ кишини бирлаштиради. Мамлакатнинг турли қисмларидан келган 800 делегат революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг бу йил бажарган ишларини якунлаштирадилар.

Революцияни ҳимоя қилиш комитетлари раисининг ўринбосари Тереса Мальмиэрка ҳисобот доклади қилди.

СССР қишлоқ хўжалик министрлиги
АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ
сиртқи бўлимнинг 1-курсига қуйидаги ихтисослар бўйича
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Агрономия — пахтачилик бўйича агрономлар тайёрлайди.
Ўқиш муддати 5 йилу 4 ой.
Гидромелиорация — сув хўжаликлари, мелиорация, суғориш системалари ва иншоотлари бўйича инженер-гидротехниклар тайёрлайди.
Ўқиш муддати — 6 йил.
Қишлоқ хўжалигини механизациялаш — машина-трактор паркларини ремонт ва эксплуатация қилиш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди.
Ўқиш муддати — 6 йил.
Институтга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар:
агрономия факультетига — биология (оғзаки), химия (оғзаки), физика (оғзаки), она тили (иншо).
гидромелиорация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетларига — математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), она тили (иншо).
Институтнинг ректори номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси ва кўчирма), ишлаётган жойидан характеристика, таржимаи ҳоли, медицина справкаси (286-форма), ишлаётганлиги ҳақида справка, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 4 дона фотосурат (3х4 см ҳажмида), паспорт ва ҳарбий билетини (ҳарбий хизматчилар) ёки хизматга чақирилувчилар — гувоҳномаларини шахсан кўрсатадилар.
Ҳужжатлар 1972 йил 31 декабргача қабул қилинади
Кириш имтиҳонлари 1973 йил 2 январдан бошланади.
Адрес: Андижон область, Избоскан район, Куйганёр қишлоғи, Пахтачилик институти.

Тошкент шаҳар, Ленин район партия комитети ва район ижроия комитети Тошкент темир йўл транспорти техникумининг директори, 1948 йилдан буён КПСС аъзоси **Рубен Григорьевич ХАЧИЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР
эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Б. — 275. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 34697. Р. 15440.